

Odpowiedzi na pytania, które zostały zadane na czatach na Facebooku, YouTube oraz X w trakcie trwania szkolenia on-line dla przedstawicieli organizacji polonijnych „Przygotowanie wniosków dotacyjnych”

- 1) Co dokładnie oznacza zakaz finansowania danego "zadania publicznego" z różnych źródeł? Np. Organizujemy regularne zajęcia z j. polskiego dla dzieci . Z niemieckiego MSZ otrzymujemy dofinansowanie jedynie na wynagrodzenia dla nauczycieli języka polskiego. Czy nie możemy ubiegać się w instytucjach polskich o dofinansowanie innych kosztów organizacji tych zajęć (np. koszty materiałów lekcyjnych, koszty administracyjne, koszty wynagrodzeń dla koordynatora, księgowości etc.)? Nie dochodzi tu do tzw. podwójnego finansowania, bo są to inne koszty ale dotyczą organizacji tych samych zajęć.**

ODP: Zakaz podwójnego finansowania zadań publicznych oznacza, że żaden koszt w ramach danego zadania nie może być w całości lub w części sfinansowany z więcej niż jednego źródła środków publicznych. Tym samym ten sam koszt wykazany w dokumencie księgowym nie może być finansowany z kilku źródeł np. z MSZ i z Senatu RP. Jednocześnie organizując dane przedsięwzięcie np. zajęcia z jęz. polskiego dla dzieci poszczególne działania w jego ramach mogą być finansowane z różnych źródeł, tj. wynagrodzenia nauczycieli - z niemieckiego MSZ, a koszty materiałów, administracyjne – z innych źródeł. Natomiast wynagrodzenie nauczycieli jeśli dofinansowane jest z niemieckiego MSZ nie może równocześnie być finansowane z innych źródeł.

- 2) Składanie wniosków na dofinansowanie tylko w złotych. Co, jeśli Związek jest zarejestrowany poza granicami kraju i ma konto w danym kraju? Jestem wiceprezesem Związku Polaków w Belgii i nasz związek ma konto w euro. Co wtedy z rozliczeniem funduszy. Kurs euro zmienia się z dnia na dzień. Przy końcowym rozliczeniu jaki brać kurs euro lub jak rozliczyć dofinansowanie?**

ODP: MSZ zawiera umowę dotacji z polskim Operatorem w złotych. Zgodnie z umową dotacji Operator wydatkując środki w walutach innych niż złoty stosuje faktyczny kurs wymiany banku komercyjnego lub kantoru, zgodnie z którym została przeprowadzona operacja kupna/sprzedaży waluty obcej. W przypadku braku możliwości udokumentowania faktycznego kursu wymiany należy przyjąć średni kurs wymiany Narodowego Banku Polskiego z tabeli obowiązującej w dniu poprzedzającym dokonanie operacji. Za datę operacji gospodarczej rozumie się datę wystawienia dokumentu księgowego. Rozliczenie dotacji powinno być sporządzone w złotych polskich. Jeśli wydatki zostały poniesione w innej walucie należy je przeliczyć zgodnie z zapisami w umowie dotacyjnej. Zasady przeliczenia wydatków na PLN przez Beneficjenta powinny być ujęte w umowie partnerskiej zawartej pomiędzy Operatorem a Beneficjentem (organizacją polonijną).

- 3) Polki i Polacy na świecie organizują mnóstwo wspaniałych projektów. Mówicie Państwo o środkach publicznych, dlatego warto to zaangażowanie pokazywać (oczywiście jeżeli jest to możliwe). Mam na myśli z jednej strony telewizję publiczną (TVP Polonia) oraz media polonijne. Czy istnieje jakiś portal, strona w Internecie, z których można się**

dowiedzieć, jakie projekty będą realizowane? Chcemy o takich ciekawych inicjatywach informować, bo często się zdarza, że właśnie one inspirują Polonię/Polki, Polaków za granicą do działania na własnym terenie.

ODP: Wyniki konkursów dotacyjnych są umieszczane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej MSZ, zawierają one nazwę zadania i wysokość przyznanej dotacji. Dodatkowo wszystkie aktualności zamieszczane są na kanałach @PolacyŚwiata

- 4) Czy dobrze zrozumiałam z wypowiedzi pani z MSZ, że okres realizacji projektu może obejmować fazę przygotowania i rozliczania projektu, nawet, jeżeli czasowo wykracza ona poza okres realizacji wydarzeń objętych projektem? Czyli np. opłaty czynszowe czy wynagrodzenie dla pracowników (jeśli są kosztem kwalifikowalnym) mogą dotyczyć również fazy przygotowań (rozliczeń)?**

ODP: Oferent w swojej ofercie może uwzględnić okres przygotowania i rozliczania projektu. Regulamin każdego konkursu dotacyjnego MSZ precyzuje terminy realizacji zadania oraz termin poniesienia wydatków.

- 5) Czy Beneficjent może być organizacją zarejestrowaną w Polsce, a działającą w kilku krajach (media)?**

ODP: Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie Operatorem składającym ofertę w konkursie dotacyjnym musi być organizacja zarejestrowana w Polsce. Natomiast Beneficjentem (realizatorem zadania publicznego) może być organizacja polonijna, która działa poza granicami Polski i nie jest w Polsce zarejestrowana. Jeśli organizacja prowadząca działalność pożytku publicznego jest zarejestrowana w Polsce, a działa w kilku krajach może być Operatorem zadania publicznego.

- 6) Czy dobrze rozumiem, że stowarzyszenie zarejestrowane w innym niż Polska kraju, które zostało powołane w celu wspierania projektów edukacyjnych dla dzieci polonijnych ze Szkoły Polskiej, może ubiegać się o dofinansowanie tych projektów za pośrednictwem operatorów zarejestrowanych w Polsce?**

ODP: Tak, w konkursach dotacyjnych mogą uczestniczyć tylko podmioty zarejestrowane w Polsce, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz podmioty wymienione w art. 3. ust. 3. ww. ustawy, tj.:

- Fundacje;
- Stowarzyszenia;
- Osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego;
- Stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego;
- Spółdzielnie socjalne;

- Spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2025 r. poz. 28 z późn. zm.), które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników. Warunki te muszą wynikać ze statutu lub umowy spółki.

7) Czy jest możliwość zmiany operatora, jeśli wcześniej współpracowaliśmy z innym? Jeśli tak, co należy zrobić?

ODP: Tak, należy złożyć wniosek dotacyjny u Operatora, z którym Beneficjent chce zrealizować dane zadanie. Zmiana Operatora nie jest możliwa podczas realizacji projektu, jeśli Beneficjent złożył już wniosek do danego Operatora.

8) Czy, jeśli obecnie planuję otworzyć fundację w Polsce, mogę być Operatorem? Czy wymagany jest dłuższy czas działania fundacji do uczestnictwa w projekcie?

ODP: Operatorem w konkursach dotacyjnych mogą być podmioty zarejestrowane w Polsce, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz podmioty wymienione w art. 3. ust. 3. ww. ustawy. Wymagania dotyczące działalności i doświadczenia Operatora w zakresie gospodarowania środkami finansowymi, a także w realizacji projektów polonijnych, określone są każdorazowo w regulaminach ogłaszanych konkursów dotacyjnych.

9) Czy istnieje zwyczaj informowania Beneficjenta o przyczynach odrzucenia wniosku? Byłoby to pomocne w pisaniu kolejnych wniosków. Informacja o nieprzyznaniu dotacji też byłaby pomocna. Piszemy wnioski jesienią roku poprzedzającego projekt. Informacje o przyznaniu dotacji otrzymujemy w ostatniej chwili np. w roku poprzednim: informacja o dotacji na dwa tygodnie przed wydarzeniem, kiedy już wszystkie umowy o wynajęcie sal, sprzętu itp. zostały zawarte i nie zawsze zgodnie ze zwyczajami polskimi. W naszych warunkach rozliczamy stowarzyszenie na podstawie paragonów i oświadczeń, a nie faktur. Otrzymanie późno informacji o dotacji bardzo utrudnia rozliczenie projektu.

ODP: O przekazywaniu informacji o przyczynach odrzucenia wniosku Beneficjenta decyduje Operator, który ogłasza nabór wniosków. Natomiast wyniki konkursów dotacyjnych MSZ ogłaszane są niezwłocznie po uzyskaniu akceptacji rekomendacji komisji konkursowej przez właściwego członka kierownictwa MSZ na stronie Biuletynu Informacji Publicznej MSZ. Operator składający ofertę w konkursie ma prawo zwrócić się do MSZ z prośbą o przekazanie uzasadnienia negatywnej opinii.

10) Organizacja polonijna wybiera Operatora. Składany poprzez OFERENTA wniosek - aplikuje o fundusze na konkretne przedsięwzięcie. Przemysłane koszty - niezbędne do realizacji przedsięwzięcia/projektu. PYTANIE: czy OPERATOR - oferent ma prawo łączyć kilka złożonych wniosków z danego obszaru i składać jako własna oferta o innej nazwie? Jak traktować takie praktyki w kontekście praw autorskich do składanych przez organizację polonijną złożonych wniosków na konkretne przedsięwzięcie?

ODP: MSZ nie uczestniczy w selekcji wniosków zgłoszonych Operatorom przez organizacje polonijne. Operator może do konkursu przedstawić ofertę złożoną z kilku a nawet kilkunastu działań z danego obszaru tematycznego lub geograficznego.

11) Czy Operator ma prawo zażądać listy imiennej uczestników wydarzenia typu koncert jubileuszowy (uczestników było około 250). Co na to RODO?

ODP: W celu potwierdzenia realizacji zadania publicznego i osiągnięcia planowanych rezultatów Operator ma prawo prosić o przesłanie imiennej listy uczestników danego wydarzenia (np. koncert, wydarzenie plenerowe). Zgodnie z obowiązującymi przepisami RODO imię i nazwisko nie powiązane z innymi informacjami nie stanowi danych osobowych, podlegających ochronie RODO. Dodatkowo załącznikiem do każdej umowy zarówno między Zleceniodawcą a Zleceniobiorcą (Operatorem) jak i pomiędzy Operatorem a Beneficjentem powinna być klauzula RODO.

12) Rozumiem, że składamy wnioski w PLN. Jeżeli zacznę już dziś przygotowywać ofertę, aby na marzec - kwiecień 2026 być już na 70% gotowym, do tego czasu jestem z 1 z fundacji w kontakcie, to na dzień dzisiejszy funt - Szkocja - ma przelicznik do złotego tyle i tyle, ale już za te ponad pół roku może się to zmienić. Jak to uwzględnić? Czy na ten czas mieć kosztorys w formie zarysu czy dopuszczamy "widełki" ? Dziękuję.

ODP: Wniosek dotacyjny wraz z kosztorysem Beneficjent składa do Operatora w PLN, sprawozdanie z realizacji zadania publicznego również składane jest w walucie PLN. Szacując koszty zadania publicznego, które będą ponoszone w walucie obcej Beneficjent musi uwzględnić kurs wymiany tej waluty na PLN biorąc pod uwagę możliwość wahanie się tego kursu, przy czym nie ma możliwości określenia danych kosztów w „widełkach”, w kosztorysie muszą być one ujęte „sztywno”. Przed zawarciem umowy dotacji jest możliwość zaktualizowania oferty, w tym urealnienia poszczególnych kosztów w ramach przyznanych środków dotacyjnych. Jeśli w trakcie realizacji zadania okaże się, że planowane środki są wyższe niż faktyczne koszty realizacji zadania, po jego zakończeniu niewykorzystaną kwotę dotacji należy zwrócić do instytucji dotującej.

13) Jaki urząd kontroluje, ile projektów trafia do operatorów, a ile rzeczywiście wysyłają dalej? Jak często zmieniają Operatorzy wykonawców z pakietów, jakie wysyłają do urzędów? Jak często Operatorzy informują o przyznaniu środków, po czym ich odmawiają? Czy Operatorzy zawsze informują o braku procedowania złożonych wniosków?

ODP: Nie ma urzędowej kontroli projektów zgłaszanych do Operatorów. MSZ nie uczestniczy w selekcji wniosków zgłoszonych Operatorom przez organizacje polonijne. Wyjątkiem są konkursy regrantingowe, kiedy przedstawiciele MSZ wchodzi w skład komisji konkursowych Operatorów.

14) Po co organizacjom w UE jest potrzebny operator pobierający prowizję?

ODP: Przekazanie środków dotacji pochodzących z budżetu państwa odbywa się w drodze konkursów dotacyjnych, w których mogą brać udział podmioty zarejestrowane w Polsce na mocy ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24

kwietnia 2003 r., art. 3 ust. 2 – 3. Operator nie pobiera prowizji, tylko uwzględnia obsługę wniosków organizacji polonijnych w formie kosztów administracyjnych w wysokości określonej w regulaminie danego konkursu, zgodnie z przepisami ww. ustawy.

15) Czy urzędy przyznające dotacje wiedzą, ile projektów odrzucono na etapie zgłoszenia i jakie są powody? Czy jest system odwołania się od decyzji?

ODP: MSZ nie uczestniczy w selekcji wniosków zgłoszonych Operatorom przez organizacje polonijne. Wyniki konkursów dotacyjnych MSZ ogłaszane są niezwłocznie po uzyskaniu akceptacji rekomendacji komisji konkursowej przez właściwego członka kierownictwa MSZ na stronie Biuletynu Informacji Publicznej MSZ.

16) Czy urzędy przyznające dotacje mają możliwość kontrolowania etapu przyznawania dotacji przez Operatora i czy posiadają wiedzę komu je przyznają w pakiecie? Jak często Operatorzy zmieniają wykonawcę po otrzymaniu środków?

ODP: MSZ nie uczestniczy w procesie selekcji wniosków zgłoszonych Operatorom przez organizacje polonijne. Wyjątkiem są konkursy ogłaszane na podstawie art. 16a w formie regrantingu, które pozwalają organizacji pozarządowej (operatorowi) na przekazanie dotacji otrzymanej od organu administracji publicznej innym organizacjom (realizatorom) w celu realizacji zadań publicznych w ramach konkursu. W tej formule proces naboru, wyboru oraz oceny wniosków i przyznania dofinansowania stanowi wymóg organu administracji publicznej w celu realizacji zadania publicznego.

17) Czy prawo zabezpiecza organizacje polonijne przed ewentualną kradzieżą projektów?

ODP: Rozstrzyganie kwestii prawnych dotyczących praw do składanych Operatorom projektów nie leży w gestii MSZ.

18) Nie otrzymaliśmy odpowiedzi, nie byliśmy na liście negatywnie rozpatrzonych wniosków, jak również pisemna interwencja do dyrekcji nie pomogła. Czy w takim wypadku właściwym krokiem będzie zmiana operatora?

ODP: MSZ nie uczestniczy w procesie selekcji wniosków zgłoszonych Operatorom przez organizacje polonijne. Beneficjent ma prawo prosić Operatora o wyjaśnienie przyczyn odrzucenia jego wniosku.

19) Z jakich środków opłacać od stycznia do maja? co zrobić, jeżeli będzie odmowa? I jakie kryteria bierze się pod uwagę przy ocenie wniosków?

ODP: Składając wniosek do Operatora, organizacja polonijna nie może mieć pewności, czy jej wniosek uzyska dofinansowanie w konkursie. MSZ nie dysponuje informacjami o kryteriach wyboru projektów organizacji polonijnych przez Operatorów.

20) Czy każdy może być Operatorem i w jaki sposób?

ODP: Operatorem w konkursach dotacyjnych mogą być podmioty zarejestrowane w Polsce, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r.

o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz podmioty wymienione w art. 3. ust. 3. ww. ustawy.

21) Jak zdobyć środki na przedsięwzięcia planowane na styczeń-luty-marzec?

ODP: Wielu dysponentów środków budżetu państwa przeznaczonych na dotacje na projekty polonijne (np. Senat RP) ogłasza konkursy dotacyjne z wyprzedzeniem, dając możliwość uwzględnienia w budżecie oferty wydatków na następny rok kalendarzowy.

22) Pytanie dot. konkursów MSZ (np. Wzmocnienie struktur i mediów polonijnych 2025).

Czy zasada max. 10% kosztów administracyjnych w projekcie dotyczy Operatora czy również Beneficjenta? Jeśli celem konkursu jest wsparcie struktur polonijnych, to przecież utrzymanie tych struktur (wynagrodzenia dla pracowników, opłaty, czynsz, materiały biurowe) stanowią większość kosztów projektu.

ODP: Celem konkursu „Wzmocnienie struktur i mediów polonijnych 2025” jest wzmocnienie i utrzymanie struktur organizacji polonijnych, czyli pokrycie kosztów bieżącej działalności. Zgodnie z regulaminem konkursu, koszty administracyjne dotyczą Operatorów (do 10% wnioskowanej kwoty dotacji). Natomiast koszty struktur organizacji polonijnych powinny zostać zaplanowane w kosztach merytorycznych budżetu projektu, np. utrzymanie redakcji, w tym czynsz, media, materiały biurowe lub wynagrodzenie dla osób merytorycznie zajmujących się projektem po stronie Beneficjenta (w imieniu którego Operator składa projekt).

23) Czy wystarczy do dokumentów rejestracja organizacji w GUS Bazy organizacji oraz instytucji polskich i polonijnych za granicą. Czasami we wnioskach trzeba podać numer rejestracji. Nie ma u nas obowiązku rejestracji organizacji społecznych, czyli nie ma oficjalnego rejestru. Można zarejestrować organizację jako małe przedsiębiorstwo, ale wiąże się to z dużymi kosztami i specjalnymi warunkami do spełnienia. Normalnie gwarancją funkcjonowanie organizacji społecznej jest posiadanie przez organizację konta bankowego, również w rozliczeniu projektu europejskiego. Jak to jest w Polsce?

ODP: Bazy organizacji oraz instytucji polskich i polonijnych za granicą GUS jest tworzona w oparciu o dane zbierane w ramach badania stałego „Polacy i Polonia na świecie” i stanowi narzędzie o charakterze informacyjno-porządkującym. Służy przede wszystkim do łatwej lokalizacji podmiotu bądź wybranej grupy podmiotów w oparciu o określone cechy terytorialne, chronologiczne i rzeczowe.

Bez formalnej rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) można założyć stowarzyszenie zwykłe, które wymaga jedynie rejestracji w ewidencji stowarzyszeń zwykłych prowadzonej przez właściwego starostę lub prezydenta miasta. Jest to prostsza forma stowarzyszenia, wymagająca minimum 3 założycieli i uchwały o jego powstaniu, jednakże mimo braku osobowości prawnej, nadal ma pewne obowiązki, takie jak nadanie numerów NIP i REGON oraz prowadzenie księgowości.

W Polsce rejestracja organizacji pozarządowej, która może uczestniczyć w konkursach dotacyjnych mogą odbywać się poprzez złożenie wniosku do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) za pomocą Portalu Rejestrów Sądowych (PRS) lub, w niektórych przypadkach, w formie papierowej. Po złożeniu wymaganych dokumentów (m.in. statut, lista założycieli) i uiszczeniu opłaty sądowej, organizacja uzyskuje osobowość prawną i numery NIP i REGON.

24) Ceny się zmieniają, o ile procent może być odchylenie od kwoty złożonej w projekcie?

ODP: Umowa dotacji zawarta pomiędzy MSZ a Operatorem określa maksymalną wysokość (w %) przesunięć pomiędzy działaniami finansowanymi z dotacji w danym projekcie.

25) Czy jest jakiś wymóg formalny, jak długo musi działać organizacja polonijna, żeby złożyć projekt? Jesteśmy w trakcie przygotowania statutu i rejestrowania stowarzyszenia - nie będzie już udokumentowanych działań ani danych historycznych.

ODP: W zależności od wymagań określonych w danym regulaminie konkursu dotacyjnego, Operator powinien mieć doświadczenie w gospodarowaniu środkami finansowymi w określonej wysokości, a także w realizacji projektów polonijnych.